

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор: .....

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕКСКУРЗОВОДСТВО“

ЗА СПЕЦ: Туризъм“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 12ч.

КРЕДИТИ: 5

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	138
В т.ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	132

Изготвили програмата:

1. ....

(проф. д-р Марин Нешков)

2. ....

(доц. д-р Велина Казанджиева)

Ръководител катедра: .....

„Икономика и организация на туризма“ (проф. д-р Таня Дъбева)

I. АНОТАЦИЯ

“Екскурзоводство” е от групата на избираемите дисциплини, включени в учебния план на спец. “Туризъм”. Обучението по нея има за цел да формира знания и разбиране за методиката и технологията на екскурзоводското обслужване. За успешното ѝ реализиране студентите следва да са усвоили основите на науката за туризма, икономиката и управлението на туристическото предприятие, хотелиерство и ресторантьорство, географията на туризма и поне два чужди езика. Необходими в тази връзка са входящите знания по дисциплините въведение в туризма, основи на правото, основи на управлението, туристически ресурси, география на туризма, пътнически агенции и транспорт в туризма и чужди езици. Обучението по дисциплината се очаква да формира у студентите разбиране за: същността на екскурзоводството, характера на екскурзоводската професия, организацията и технологията на основните екскурзоводски дейности, анимацията в екскурзоводската дейност и особеностите на екскурзоводското обслужване в различните видове транспортни средства.. Приложението на получените знания и умения може да бъде в две направления: при практикуване на екскурзоводската професия и при управлението на екскурзоводската дейност. В процеса на самостоятелната работа студентите могат да разширят знанията си и да формират нови умения в методическите детайли и участието в екскурзоводското обслужване. Практико-приложният характер на придобитите знания по дисциплината формира умения за: подготовка и организация на екскурзоводските дейности, управление на екскурзоводското обслужване при отделните видове туристически транспорт и планиране на анимационната програма.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЕКСКУРЗОВОДСТВОТО	
1.1.	Генезис на екскурзоводството - туристическото пътуване и неговата организация
1.2.	Условия и предпоставки за развитие на екскурзоводството
1.3.	Определение и съдържание на екскурзоводството
1.4.	Видове екскурзии и екскурзоводско обслужване
1.5.	Фактори, определящи екскурзоводското обслужване
1.6.	Субекти на екскурзоводството
ТЕМА 2. ПРОФЕСИЯТА НА ЕКСКУРЗОВОДА	
2.1.	Характер и роля на екскурзоводската професия в туризма
2.2.	Типология на основните екскурзоводски дейности
2.3.	Основни функции и задачи на екскурзовода
2.4.	Необходими качества на и изисквания към екскурзовода
2.5.	Правна регламентация на екскурзоводската професия
ТЕМА 3. ОСНОВНИ ЕКСКУРЗОВОДСКИ ДЕЙНОСТИ	
3.1.	Посрещане, трансфер, настаняване и изпращане на туристите
3.2.	Информационен коктейл
3.3.	Провеждане на краткотрайни турове и многодневни обиколки
3.4.	Придружаване на туристи при пътувания по специални програми
3.5.	Обслужване на туристически групи с престой
3.6.	Придружаване на индивидуални туристи
3.7.	Провеждане на задгранични туристически пътувания
3.8.	Дейности на водачи при пешеходни турове

3.9.	Локални екскурзоводски услуги и дейности
	<i>КАЗУС 1: Посещение на музей с екскурзоводска беседа</i>
ТЕМА 4. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЕКСКУРЗОВОДСКАТА ДЕЙНОСТ	
4.1.	Обща подготовка и структуриране на екскурзоводската работа по време на екскурзията
4.2.	Управление на отношенията в групата
4.3.	Взаимодействия с контрагентите
4.4.	Уреждане на рекламации
	<i>КАЗУС 2: Примерен отчет за проведено пътуване</i>
	<i>КАЗУС 3: Разработване на методичен план за едномеденна екскурзия</i>
ТЕМА 5. ОСОБЕНОСТИ НА ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ В РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА	
5.1.	Туристически пътувания с автомобил
5.2.	Туристически пътувания с кораб
5.3.	Туристически пътувания със самолет
5.4.	Туристически пътувания с влак
5.5.	Туристически пътувания с алтернативни видове транспорт
	<i>КАЗУС 4: Сценарий на програма по време на пътуване в автобус/влак</i>
ТЕМА 6. АНИМАЦИЯТА ПРИ ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ	
6.1.	Общи характеристики и роля на анимацията в екскурзоводското обслужване
6.2.	Основи на туристическата анимация в екскурзоводската дейност
6.3.	Планиране на туристическата анимация - анимационна програма
6.4.	Съдържателни области на туристическата анимация в екскурзоводското обслужване
6.5.	Основни изисквания към екскурзовода-аниматор
	<i>КАЗУС 5: Примерна анимационна програма за атракционна заведение</i>

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

При подготовката и провеждането на обучението по дисциплината се използват следните учебни ресурси: електронен учебник, електронно учебно помагало, мултимедийни презентации, учебни филми и допълнителни файлове с включени специфични за отделните елементи в тяхното съдържание. Предвидените учебни дейности обхващат: разработване на разписание за срещи и работа с обучаемите, създаване на база данни за предоставяне на разнообразна информация на студентите, системно допитване до тях чрез предварително подготвена анкета и обратна връзка, предоставяне на речник, провеждане на обсъждания и дискусии чрез форуми и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

¹Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Електронен тест	1	50
1.2.	Задание – решаване на практически казус	1	40
Общо за семестриален контрол:		2	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен електронен тест)	1	48
Общо за сесиен контрол:		1	48
Общо за всички форми на контрол:		3	138

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Учебник „Екскурзоводство“, качен в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Сборник с тестове, качен в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
3. Указания за решаване на практически казус, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. **Нешков, М.** Пътнически агенции и транспорт в туризма. Издателство “Наука и икономика”, Варна, 2014.
2. **Нешков, М., В. Казанджиева, Кр. Трендафилов.** Екскурзоводство.. Издателство “Наука и икономика”, Варна, 2008.
3. **Бъчваров, Б.** Анимация в туризма. Варна, 1987.
4. **Емельянов Б.В.** Екскурсоведение. М., „Советский спорт”, 2007: http://tourlib.net/books_tourism/ekskurs.htm
5. * * * * * Длъжностни характеристики на професиите “екскурзовод”, “аниматор” и “планински водач”: в <http://www.journey.bg/agency/doc.php?type=8>; 23.03.2007.
6. **Damson, A.** Turismuskunde für Reiseleiter. FernAkademie Touristik, Münster, 2002.
7. **Datzer, R.** Der Beruf des Reiseleiters. StfT, Sarnberg, 1981.
8. **Eberenz, St.** Reiseleiter: <http://www.eberenz.de/Reiseleiter.html#Traumjob>; 05.05.2006.
9. **Günter, W. u a.** Handbuch für Studienreiseleiter. 3. Auflage, R. Oldenburg Verlag, München/Wien, 2003.
10. **Kirstges, T., Ch. Schröder, V. Born.** Destination Reiseleistung. Leitfaden für Reiseleiter – aus der Praxis für die Praxis. R. Oldenburg Verlag, München/Wien, 2001.
11. **Mancini, M.** Conducting Tours: A Practical Guide. South-Western Publishing Co., Cincinnati, 1990.
12. **Marie-Loise Schmeer-Sturm u. a.** Reiseleitung. 4. Aufl., R. Oldenburg Verlag, München/ Wien, 2001.
13. **McDonnell, I.** The Role of the Tour Guide in Transferring Cultural Understanding. Working Paper No. 3, University of Technology, Sydney, 2001: http://www.business.uts.edu.au/1st/downloads/WP03_McDonnell.pdf; 22.03.2007.
14. **Mund, J.** Reiseveranstaltung: Lehr- und Handbuch. München/Wien, 1994.

15. **Sameiske, St.** Strategien zur Konfliktlösung und Konfliktvermeidung (Teil I), 2006:http://www.perspektive89.com/2006/05/15/strategien_zur_konfliktlosung_undkonfliktvermeidung_konfliktmanagement_in_teams_teil_ii; 23.03.2007.
16. **Sebastian, T. et al.** MINERVA: A Second-Generation Museum Tour-Guide Robot. Carnegie Mellon University/University of Bonn, Pittsburgh/Bonn, 1999:
http://www.cs.cmu.edu/~thrun/papers/thrun.icra_minerva.pdf; 22.03.07.
17. * * * * * Leitfaden Lehrgang Reisebetreuer/-in - Reiseleiter/-in Kursjahr 2006/2007:
<http://www.freizeitbetriebe-wien.at/Download/Leitfaden%20Reiseleiter-Reisebetreuer.pdf>; 26.03.2007.
18. https://www.google.bg/?gfe_rd=cr&ei=M-zKVb8eqd7yB-LskYgD&gws_rd=ssl#q=tour+guide&tbm=bks
19. https://www.google.bg/?gfe_rd=cr&ei=M-zKVb8eqd7yB-LskYgD&gws_rd=ssl#tbm=bks&q=tour+leader
20. https://www.google.bg/?gfe_rd=cr&ei=M-zKVb8eqd7yB-LskYgD&gws_rd=ssl#tbm=bks&q=tour+guiding
21. https://www.google.bg/?gfe_rd=cr&ei=M-zKVb8eqd7yB-LskYgD&gws_rd=ssl#tbm=bks&q=reiseleitung